

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 600/2022-30

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Veronikou Nozar Jakubíkovou, advokátkou, Republiky 19, Žilina, proti uzneseniu Okresného súdu Martin č. k. 6C/78/2020-272 z 28. júla 2022 takto

r o z h o d o l :

1. Uznesením Okresného súdu Martin č. k. 6C/78/2020-272 z 28. júla 2022 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základné právo sťažovateľa na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Uznesenie Okresného súdu Martin č. k. 6C/78/2020-272 z 28. júla 2022 **zrušuje a vec vracia** Okresnému súdu Martin na ďalšie konanie.
3. Okresný súd Martin **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania vo výške **615,39 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Uznesením ústavného súdu č. k. III. ÚS 600/2022-14 z 27. októbra 2022 bola prijatá na ďalšie konanie ústavná sťažnosť sťažovateľa doručená ústavnému súdu 21. septembra 2022, v ktorej sa sťažovateľ domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) touto ústavnou sťažnosťou napadnutým uznesením. Sťažovateľ navrhuje napadnuté

uznesenie zrušiť, vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie, priznať primerané finančné zadostučinenie vo výške 1 800 eur a náhradu trov konania.

2. Sťažovateľ je jedným z ôsmich žalobcov, ktorí sa žalobou podanou na okresnom súde domáhali proti dvom žalovaným určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. Obaja žalovaní boli v konaní zastúpení advokátkou. Okresný súd uznesením z 8. septembra 2021 konanie pre späťvzatie žaloby pred prvým pojednávaním zastavil a žalovaným priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

3. Uznesením č. k. 6C/78/2020-153 z 2. novembra 2021 okresný súd uložil žalobcom povinnosť spoločne a nerozdielne nahradiť žalovanému 1 trovy konania vo výške 188,98 eur a žalovanému 2 trovy konania vo výške 283,47 eur. Pri rozhodovaní vychádzal súd z toho, že predmet konania nie je možné vyjadriť v peniazoch, a preto základnú sadzbu tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby určil podľa § 11 ods. 1 písm. a) a § 13 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č. 655/2004 Z. z.“).

4. Proti tomuto uzneseniu podali sťažnosť žalovaní aj žalobcovia. Okresný súd o podaných sťažnostiach rozhodol uznesením č. k. 6C/78/2020-187 z 18. januára 2022 tak, že zrušil pôvodné uznesenie a vec vrátil na ďalšie konanie. Uviedol, že pokiaľ je vec, právo alebo plnenie, ktoré je predmetom súdneho sporu, peniazmi oceníteľné, potom sa táto čiastka (suma) považuje za základ pre tarifnú hodnotu, a to aj v prípadoch určenia vlastníckeho práva k tejto veci.

5. Uznesením č. k. 6C/78/2020-198 z 8. apríla 2022 okresný súd uložil žalobcom spoločne a nerozdielne nahradiť žalovaným trovy konania vo výške 4 577,40 eur.

6. Aj proti tomuto uzneseniu podali sťažnosti žalobcovia aj žalovaní, pričom o nich rozhodol okresný súd napadnutým uznesením tak, že toto uznesenie zmenil a určil, že žalobcovia sú povinní spoločne a nerozdielne nahradiť žalovaným trovy konania vo výške 2 750,62 eur. Stranám nepriznal nárok na náhradu trov konania o sťažnosti. Okresný súd v odôvodnení napadnutého uznesenia uvádza, že je potrebné vychádzať z trhovej ceny, pričom pri určení ceny pozemkov využil porovnanie s inými pozemkami v danej lokalite prostredníctvom aktuálne zverejnených internetových ponúk. V odôvodnení ďalej vysvetlil správny postup pri určení tarifnej odmeny za spoločné úkony právnej služby a zdôvodnil nepriznanie náhrady trov konania za niektoré úkony právnej služby.

II.

Argumentácia sťažovateľa

7. Sťažovateľ nepovažuje súdom priznané trovy žalovaných za spravodlivé, a to z dôvodu extrémneho vybočenia z procesných pravidiel pri rozhodovaní o trovách konania, nerešpektovania ustálenej rozhodovacej praxe súdov v Slovenskej republike, neprimeranosti a rozporu s vyhláškou č. 655/2004 Z. z.

8. Zásadná námietka sťažovateľa spočíva v spôsobe určenia hodnoty sporných nehnuteľností súdom, konkrétne v tom, že súd určil cenu pozemkov na základe internetového prieskumu (na čo podľa sťažovateľa nebol oprávnený), ako aj v tom, že zrejme neurčil cenu týchto pozemkov v čase začatia poskytovania právnej služby (tu odkazuje na nález č. k. IV. ÚS 202/2018).

Uvádza, že keďže trhovú hodnotu nehnuteľností pri začatí poskytovania právnej služby určená nebola, okresný súd bol povinný pri výpočte tarifnej odmeny advokáta postupovať podľa § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky č. 655/2004 Z. z., podľa ktorého je základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby jedna trinástina výpočtového základu, ak nie je možné vyjadriť hodnotu veci alebo práva v peniazoch alebo ju možno zistiť len s nepomernými ťažkosťami.

9. Napokon sťažovateľ spochybňuje aj obsah, dôvodnosť a oprávnenosť priznaných piatich úkonov právnej služby z hľadiska odmeny a náhrady za poskytovanie právnych služieb.

III.

Vyjadrenie okresného súdu a replika sťažovateľa

III.1. Vyjadrenie okresného súdu:

10. Okresný súd vo svojom vyjadrení doručenom ústavnému súdu 1. decembra 2022 uvádza, že rešpektoval ustálenú rozhodovaciu prax súdov, keď poukázal na rozhodnutia ústavného súdu týkajúce sa oceníteľnosti predmetu sporu peniazmi pre účely stanovenia tarifnej hodnoty veci, konkrétne na nález ústavného súdu č. k. II. ÚS 478/2014, I. ÚS 176/2017 a nález ústavného súdu č. k. I. ÚS 119/2012.

11. V ďalšom poukázal okresný súd na aktuálny nález ústavného súdu č. k. I. ÚS 58/2021, podľa ktorého pri vyčíslení trov konania je potrebné pri určovacích sporoch rozlišovať dve kategórie. Do prvej kategórie patria spory, ktorých predmetom je definitívne určenie práva a výsledkom rozsudok, ktorého účinkom je nadobudnutie konkrétnej majetkovej (peniazmi oceníteľnej) hodnoty. Ak napríklad žalobca uspeje v spore o určenie vlastníckeho práva, nehnuteľnosť je definitívne katastrálne zaevidovaná ako jeho majetok, a preto je úplne opodstatnené, aby sa za tarifnú hodnotu veci považovala cena, resp. hodnota nehnuteľnosti. Druhú kategóriu tvoria spory, ktorých predmetom nie je definitívne určenie, ale určenie „kvázi prejudiciálne“ – na účely vysporiadania iného právneho vzťahu. Pôjde o určovacie spory, ktorých výsledkom nebude konečná súdna ochrana, ale na účel dosiahnutia jej definitívneho hmatateľného účinku sa nárok musí žalovať samostatne zo zákonných dôvodov. V týchto prípadoch nie je možné hodnotu predmetu sporu vyjadriť v peniazoch, čo opodstatňuje aplikáciu § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky č. 655/2004 Z. z.

12. Pokiaľ ide o sťažovateľom spomínaný nález ústavného súdu č. k. IV. ÚS 202/2018, uviedol, že porušenie práv bolo vyslovené z dôvodu, že súd vychádzal z hodnoty predmetu sporu pre určenie tarifnej hodnoty v čase vykonávania každého jednotlivého úkonu právnej služby, avšak v posudzovanej veci súd hodnotu predmetu sporu stanovil pre všetky poskytnuté úkony právnej služby. Argumentuje, že ani jedna zo strán nepredložila súdu listinný dôkaz, z ktorého by súd mohol vychádzať pri určení hodnoty nehnuteľností, a preto nemal inú možnosť, ako vykonať lustráciu obdobných pozemkov cez portál [REDAKOVANÉ], keďže nemohol svojvoľne navyšovať trovy konania ustanovením znalca, a tým konanie neprímerane predlžovať. Súd nemôže nahrádzať procesnú aktivitu strán sporu.

13. Zúčastnené osoby sa k podanej ústavnej sťažnosti nevyjadrili.

III.2. Replika sťažovateľa:

14. Sťažovateľ vo svojej replike z 22. decembra 2022 uvádza, že argumentácia okresného súdu neobstojí. Okresný súd podľa sťažovateľa nerešpektoval ustálenú rozhodovaciu prax súdov v Slovenskej republike. V celom rozsahu sa pridrižiava obsahu podanej ústavnej sťažnosti.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

15. Podstatou konania je vyriešenie právnej otázky, akým spôsobom určiť výšku základnej sadzby tarifnej odmeny advokáta v prípade, ak ide o konanie o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. Okresný súd zastáva názor, že predmet sporu (nehnuteľnosť) je vecou, ktorá je oceneľná peniazmi, a preto má byť základ pre tarifnú odmenu advokáta určený podľa § 10 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. Keďže žiadna zo strán sporu nepredložila v konaní znalecký posudok, ktorým by ju bolo možné určiť, okresný súd predmetnú nehnuteľnosť ocenil sám, a to porovnaním ponúk na realitnom portáli nehnuteľnosti.sk. S týmto právnym názorom kategoricky nesúhlasí sťažovateľ, ktorý tvrdí, že takýto výklad je zjavne svojvoľný a nesprávny. Obe strany argumentujú nálezmi ústavného súdu.

16. Okresný súd v odôvodnení napadnutého uznesenia uvádza (bod 16): *«Pri určovaní tarifnej hodnoty veci bol súd viazaný právnym názorom súdu (bod 6. odôvodnenia). Súd správne určil výšku výmery pripadajúcu na každého zo žalovaných, a to 2.360,32 m². Nesprávne sa však vysporiadal so stanovením hodnoty predmetných pozemkov. Pre určenie hodnoty nie je prekážkou, ak je predmet sporu ťažšie oceneľný alebo, ak hodnota predmetu sporu nebola v konaní zisťovaná. Pri určení ceny pozemku je potrebné vychádzať z trhovej ceny. Zo súkromnoprávneho hľadiska nie je rozhodujúce administratívno-právne začlenenie pozemku ani druh pozemkov evidovaný v katastri nehnuteľností, ale skutočné hospodárske využitie pozemku. Súd pri určení ceny pozemkov využil porovnanie s inými pozemkami v danej lokalite zohľadňujúc trhovú cenu pozemkov. Priemernú cenu vo výške 51 eur/m² stanovil na základe porovnania troch zverejnených inzerovaných ponúk, čo súd nepovažuje za objektivizovaný počet pre zodpovedné a primerané určenie trhovej ceny pozemkov, najmä, ak je v danej lokalite (kat. úz.) viacero ponúk na predaj obdobných pozemkov. Pre určenie trhovej ceny nie je rozhodujúce, že pozemok parc. č. [REDAKOVANÉ] je evidovaný v katastri nehnuteľností ako parcela registra „■“. Rovnako ako skutočnosť, že sa nachádza v extraviláne obce. Zákon umožňuje zmeniť druh pôdy v prípade jej využitia na iné účely. Taktiež výstavba (napr. rekreačných chát) je umožnená aj mimo zastavaného územia obce. Súd tak z relevantného počtu 9 ponúk určil cenu za 1 m² vo výške 37,93 eur/m², čo po prepočte na spoluvlastnícke podiely každého zo žalovaných predstavuje sumu 89.526,94 eur, t. j. tarifnú hodnotu veci...»*

17. Úloha ústavného súdu pri rozhodovaní o sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, či nie sú arbitrárne, resp. svojvoľné s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 241/07). Ústavný súd vo svojej judikatúre zároveň zdôrazňuje, že rozhodovanie o trovách konania

je integrálnou súčasťou občianskeho súdneho konania a otázka náhrady trov konania dosahuje ústavnoprávnu dimenziu len vtedy, ak by išlo o svojvôľu, prepiaty formalizmus či celkom nedostatočné odôvodnenie výroku o trovách (II. ÚS 478/2014).

18. Podľa § 9 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. sa základná sadzba tarifnej odmeny stanoví podľa tarifnej hodnoty veci alebo druhu veci alebo práva.

19. Podľa § 10 ods. 2 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. ak nie je ustanovené inak, za tarifnú hodnotu sa považuje výška peňažného plnenia alebo cena veci alebo práva, ktorých sa právna služba týka, určená pri začatí poskytovania právnej služby; za cenu práva sa považuje aj hodnota pohľadávky, hodnota záväzku a hodnota veci, o ktorej vlastníctvo sa vedie spor alebo ktorej vydanie je predmetom súdneho sporu.

20. Podľa § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky č. 655/2004 Z. z. ak nie je možné vyjadriť hodnotu veci alebo práva v peniazoch, alebo ju možno zistiť len s nepomernými ťažkosťami, základná sadzba tarifnej odmeny je jedna trinástina výpočtového základu.

21. Otázka oceníteľnosti predmetu sporu v konaniach o určení vlastníckeho práva k nehnuteľnosti dlhodobo rezonovala právnickou obcou. Definitívnu odpoveď na ňu dal zákonodarca, a to prijatím vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 184/2013 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov, ktorá doplnila pôvodný § 10 ods. 2 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. a špecifikovala, že za tarifnú hodnotu sa považuje aj hodnota veci, o ktorej vlastníctvo sa vedie spor alebo ktorej vydanie je predmetom súdneho sporu.

22. S ohľadom na uvedené možno súhlasiť s právnym názorom okresného súdu, že ak je predmetom konania určení vlastníckeho práva k nehnuteľným veciam, ich hodnota je nepochybne oceníteľná a vyjadriteľná v peniazoch, a preto je na miesta aplikácia § 10 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z. z., čo vylučuje použitie § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky č. 655/2004 Z. z.

23. Spornou sa stala otázka, akým spôsobom a tiež v ktorom momente má byť hodnota nehnuteľnosti určená, aby mohla byť základom pre výpočet trov právneho zastúpenia.

24. V prvom rade je potrebné uviesť, že vyhláška č. 655/2004 Z. z. nikde neuvádza, čo sa pod pojmom „hodnota veci“ má rozumieť. Analogicky by však bolo možné použiť § 7 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“), podľa ktorého ak je základom poplatku cena nehnuteľností, touto cenou sa rozumie cena zistená podľa osobitných predpisov – s odkazom na vyhlášku Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 492/2004 Z. z. o stanovení všeobecnej hodnoty majetku v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č. 492/2004 Z. z.“). Túto vyhlášku možno použiť aj na určení hodnoty majetku, ktorá je predmetom poskytnutia právnej služby.

25. Podľa § 1 ods. 2 vyhlášky č. 492/2004 Z. z. sa postupuje aj v prípade, ak je potrebné stanoviť všeobecnú hodnotu majetku na požiadanie štátneho orgánu v rámci jeho právomoci alebo ak ide o právny úkon alebo konanie podľa osobitného predpisu. Poznámka č. 2 k ustanoveniu § 1 ods. 2 citovanej vyhlášky odkazuje na niektoré druhy konaní (napr. správne konanie, trestné konanie), pričom sem môžeme zaradiť aj občianske konanie.

26. Podľa § 2 písm. g) vyhlášky č. 492/2004 Z. z. sa všeobecnou hodnotou majetku rozumie „výsledná objektivizovaná hodnota majetku, ktorá je znaleckým odhadom najpravdepodobnejšej ceny hodnoteného majetku ku dňu ohodnotenia v danom mieste a čase, ktorú by tento mal dosiahnuť na trhu v podmienkach voľnej súťaže, pri poctivom predaji, keď kupujúci aj predávajúci budú konať s patričnou informovanosťou i opatrnosťou s predpokladom, že cena nie je ovplyvnená neprímeranou pohnútkou; obvykle vrátane dane z pridanej hodnoty“.

27. V náleze č. k. II. ÚS 402/2021 ústavný súd konštatoval, že cena veci určená znaleckým posudkom je rozhodne hodnoverným a spôsobilým mechanizmom na určenie hodnoty veci, o ktorej vlastnícke právo sa koná. Nepochybne však cenu veci možno určiť aj iným vhodným spôsobom.

28. Podľa názoru ústavného súdu možno analogicky aplikovať § 264 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), podľa ktorého:

„(1) Ak možno hodnotu nárokov alebo hodnotu, ktorá má byť základom na výpočet súdneho poplatku, zistiť len s nepomernými ťažkosťami alebo ak ju nemožno zistiť vôbec, určí ju súd podľa svojho odhadu.

(2) Rovnako sa postupuje aj vtedy, ak hodnotu podľa odseku 1 síce možno zistiť znaleckým posudkom, avšak náklady na jeho vypracovanie sú v zjavnom nepomere k predmetu sporu, alebo ak má byť znalecký posudok vykonaný len na účely vyrubenia súdneho poplatku.“

29. V zásade by teda súd mal pri rozhodovaní o trovách konania vychádzať zo znaleckého posudku, ktorým by bola (pravdepodobne najobjektívnejšie) stanovená hodnota (cena) predmetu konania. Predloženie znaleckého posudku by malo byť v záujme strany, ktorej bola priznaná náhrada trov konania, avšak je potrebné zároveň dodať, že to nie jej povinnosť. Čo preto robiť v prípade, keď taký znalecký posudok predložený nebol?

30. Možností je viac, a použitie ktorejkoľvek z nich je potrebné zvážiť s ohľadom na okolnosti konkrétneho prípadu. Je zrejmé, že nebude vhodné (aj s odkazom na analogické použitie § 264 ods. 2 CSP), aby súd nechal vypracovať znalecký posudok len pre účely výpočtu náhrady trov konania. Rovnako je zrejmé, že zo strany súdu nikdy nemôže ísť o ľubovôľu, ale o úvahu, ktorá vyžaduje logické zdôvodnenie, pretože táto úvaha sudcu nahrádza dokazovanie, ktoré je alebo nemožné alebo nepomerne ťažké (pozri Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. *Civilný sporový poriadok. Komentár*. Praha : C. H. Beck, 2022, s. 1081 – 1083).

31. Vhodnosť použitých prostriedkov je podľa ústavného súdu potrebné posudzovať aj s ohľadom na § 10 ods. 2 vyhlášky č. 655/2004 Z. z., z ktorej vyplýva, že pre určenie tarifnej hodnoty a tým aj základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je rozhodujúci okamih začatia poskytovania právnej služby. Za začiatok poskytovania právnej služby možno považovať uzavretie zmluvy o poskytnutí právnych služieb medzi advokátom a klientom, udelenie plnomocenstva klientom advokátovi na zastupovanie v tej-ktorej veci, vykonanie prvého úkonu vo veci na základe poverenia alebo pokynu klienta alebo ustanovenie na to oprávneným orgánom (§ 1 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z. z.).

32. Postup, ktorý zvolil okresný súd, principiálne nebol nesprávny – zisťovanie trhovej ceny podľa názoru ústavného súdu môže byť považované za akceptovateľný spôsob, akým možno určiť hodnotu nehnuteľnosti (za predpokladu, že v konaní nebol predložený znalecký posudok). Spôsob, ktorý zvolil okresný súd, však akceptovateľný nebol, pretože nezodpovedá § 10 ods. 2 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. – hodnota nehnuteľností bola takto totiž určená v okamihu, keď súd rozhodoval o vyčíslení trov právneho zastúpenia, a nie v okamihu začatia poskytovania právnej služby (čo bolo približne 2 roky skôr). Obdobie viac ako dvoch rokov pritom môže znamenať (aj s ohľadom na búrlivú situáciu na realitnom trhu spojenú s pandémiou či zvyšovaním úrokových sadzieb) značné rozdiely v cene nehnuteľností. Rovnako by bolo podľa názoru ústavného súdu správne požiadať o stanovenie trhovej ceny realitné kancelárie – a to preto, pretože na internete možno nájsť len informáciu o tom, akú cenu za nehnuteľnosti ponúkajú, avšak táto cena nemusí (ani obvykle nezodpovedá) tomu, za akú cenu bude naozaj predaná. V závere ústavný súd dodáva, že môžu nastať aj také situácie, keď ani tento spôsob nebude možné použiť (sú prípady, keď to môže byť aj viac ako 10 – 15 rokov alebo pôjde o veľmi špecifickú nehnuteľnosť). Podľa názoru ústavného súdu v prípade chýbajúceho znaleckého posudku a akéhokoľvek iného podkladu, na základe ktorého by bolo možné úvahou dospieť k hodnote nehnuteľnosti, určenie trov právneho zastúpenia podľa § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky č. 655/2004 Z. z. (aj s ohľadom na pasivitu víťaznej strany) bude akceptovateľné. Opäť však ústavný súd zdôrazňuje, že pri rozhodovaní je potrebné vždy vziať do úvahy všetky okolnosti konkrétneho prípadu, pričom použitie § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky č. 655/2004 Z. z. by malo byť poslednou z možností (s obligatným odôvodnením, prečo reálne nebolo možné žiadnym iným vhodným spôsobom určiť hodnotu nehnuteľností).

33. Ústavný súd dospel k záveru, že napadnutým uznesením bolo porušené právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07), a preto ústavný súd rozhodol aj o porušení práva sťažovateľa na spravodlivý súdy proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (výrok 1 nálezu).

34. Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva alebo slobody došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo alebo slobodu porušil, aby vo veci konal. Ústavný súd preto zrušil napadnuté uznesenie okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

35. Úlohou okresného súdu bude znova posúdiť a rozhodnúť o náhrade trov konania takým spôsobom, ktorý bude ústavne konformný a bude v súlade s právnym názorom ústavného súdu vysloveným v tomto náleze.

36. Podľa názoru ústavného súdu je ochrana základných práv sťažovateľa účinne poskytnutá tým, že ústavný súd konštatoval ich porušenie, zrušil napadnuté uznesenie okresného súdu a vrátil mu vec na ďalšie konanie s formulovaním záväzného právneho názoru. Z uvedeného dôvodu ústavný súd požadované finančné zadosťučinenie nepriznal (bod 4 výroku nálezu).

V. Trový konania

37. V súlade s § 73 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) priznal ústavný súd podľa výsledku konania sťažovateľovi nárok na náhradu trov konania pred ústavným súdom pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia (výrok 3 tohto nálezu).

38. Pri výpočte náhrady trov konania ústavný súd vychádzal z vyhlášky č. 655/2004 Z. z. Základná sadzba tarifnej odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2022 predstavuje v zmysle § 11 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. sumu 193,50 eur a náhrada hotových výdavkov za každý úkon právnej služby podľa § 16 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. predstavuje sumu 11,63 eur. Trovy konania sťažovateľa pozostávajú z tarifnej odmeny právneho zástupcu sťažovateľa za tri úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti ústavnému súdu a vyjadrenie k stanovisku okresného súdu a zúčastnenej osoby), ktoré boli všetky uskutočnené v roku 2022, spolu vo výške 580,50 eur (3 x 193,50 eur), a z nároku na náhradu hotových výdavkov právneho zástupcu v sume 34,89 eur (3 x 11,63 eur). Celková hodnota náhrady trov právneho zastúpenia priznanej sťažovateľovi predstavuje spolu 615,39 eur.

39. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. apríla 2023

Robert Šorl
predseda senátu